

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

O-vár. Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenként négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
Ara évnegyedr. 3 ft o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek k.

KIADÓ-HIVATAL:

Középütcza, STEIN J. könyvkereskedés.

SZEKI GRÓF TELEKI LÁSZLÓ a hon jó és balsorsban egyiránt hű fia nincs többé!!!

Kölozsvár. május 10-kén 1861.

A sors folyvást ritkítja legnagyobb embereink sorait. A képviselőház ismét egy nagy ember temetésével foglalkozik.

Gróf **Teleki László** halálával május 8-án egy párisi jelenet nyílt meg 1791 április 1-jéről, a mikor a nép bálványá halálhírére Páris zajlott, s a nemzetgyűlés elnöke fölállt, s viszhangozá: igen, Mirabeau meghalt... A gyűlés gyászát jegyzőkönyvbe írtatá... az elnök a temetésre küldött-seget akart kinevezni, a gyűlés pedig — mind meggyünk! felkiáltással válaszott.

Sok hasonlat van a jelenetben. De nekünk mégis ugyszik, nemzetünk O' Connelle szállt sirba, ki a Repealt nyíltan hirdeté, de egy perczig sem feledé el, hogy a repeal-terem falára e két szó volt írva: „béke és kitartás.“

Béke! kitartás!!! Egyik iránt ugy látszik kétségbeesett a nemes szív. A legnemesebb szívek egyike, melyek az emberiség átkát az önzést nem ismerték. Tán — ha él — a béke iránt esett kétségbe: ha ugy van! akkor gr. **Teleki László** a klasszikai kor azon önfeláldozó jellemei közé tartozik, melyeknek régen nem emléket, hanem az egen egy csillagot szoktak volt szentelni.

A béke iránt kelle kétségbeesnie — ha él. Mint alkotmányos érzelmű férfi, tanulmányozta az alkotmányos Anglia történetét; tan éppen azon lapokra nyitott, hol írva van, miszerint Anglia 11 évig türtte I. Károly nyomását, tizenegyévig esdeklett hasztalan hongyülésért, s akkor egy csekélység, a „hajópénz“ című adó, a lángot fellobbantá.

Mert a kitartás iránt kétségbe nem eshetett. Nemzete komoly magatartása Anglia azon kitartásával vetekedik, mely Albiont másfél századig tartá ellentállásban, míg nem végre is II. Jakab egyetlen miseért három királyságát veszté el.

Legyen halálának indoka bármi, ő a becsület és honszeretet martyra. Kövári L.

Pest, május 8. — Azt hittük, hogy hazánk jelen történeti korszakának egyik legszebb reményekkel biztató napjára viradtunk fel. A hideg, barátságatlan s télies időjárás után e nap reggelén az ég hirtelen kitisztult s a tavasz teljes pompájában egy éjén át megérkezett. A főváros népe élvezni indult a rég nélkülözött verőfényes reggelt; a Muzem előtt kíváncsi csoportok alakultak; előkelő hölgyek sietének fel a palota lépcsőzetén, elfoglalandók helyeiket a képviselőház karzatain; mindenki a nap nagy eseményéről, Deák Ferencz előterjesztendő indítványáról beszélt. S hogy a közönség a lehető leggyorsabban értesülhessen a képviselőházban történendekről, szerkesztők és kiadók minden intézkedéseket megtevén.

De nem így volt megírva a sors könyvében! Félórával az ülés kezdete előtt, a nélkül, hogy valaki a hír eredetét meghatározni tudta volna, egyszerre csak hallani lehetett, hogy a haza egyik legfényesebb nevé fia; kit, mindnyájan egyiránt tiszteltünk, szeretünk és bálványoztunk: gróf **Teleki László** veszélyesen beteg, talán megsebesült, vagy éppen meghalt! A jelenlévők, a kik legnagyobb részben a képviselőház tagjai voltak, csak tartózkodva s félve monák tovább a hallotakat, s többen, mintegy önmagukat biztatni akarva, majdnem megrovólag feleltek azoknak, a kik ezen annyira hihetlen mint váratlan, de valósulása esetében iszonyatos hirt, netán könnyen hívőleg tovább terjesztének.

Azonban csakhamar mindennek a legnagyobb mértékben megvalósulni kellett! A gyalog és kocsin érkező képviselők közül egy halvány alak, a ki leverettséget gyanítató arczkifejezésénél fogva, már a távolból magára vonta a jelenlévők figyelmét, néhány szóval előzlata a kintző kétség, s mint a ki egyenesen a gyász színhelyéről jött, jelenté: hogy **Teleki László** nincs többé!

Meghalt! Éjjel, szobájában; szerető testvéreinek és rokonainak közelében, de mégis senkitől sem környezve, egyedül s éppen ugy, mint gróf Széchenyi István, kit az ideváltt éppen a 13-dik hó letelése órájában követett az örök nyugalomra!

Halála körülményeiről adataink e pillanatban még nem birnak teljes hitelességgel. Annyi igaz, hogy tegnap éjjeli 11 órakor még íróasztalánál volt elfoglalva, s mint hiszik, a legközelebb napokban tartandott beszéde tárgyát tanulmányozta. Ezenkívül még későbbi tanuk is vannak, a kik a gróf szobájában gyertyavilágot láttak. A ház egyik lakója emlékezni vél reá, hogy 11 és 12 óra tájban valamely tompa morajt hallott, de azt hitte, hogy csak a kapu szárnyai dörrentek meg. Azon lakó, a kit a gróf szobájától csak egy fal választ el, éjjel után tért szállására, s egész reggelig semmi feltűnő zajt vagy dörrenést nem hallott.

Reggel 8 óra tájban a gróf inasa, szokás szerint a szobát megnyitá s belépett, urát a földön fekvé találta. Rögtön tehát hirt adott a gróf rokonainak s egyszersmind a városi hatóságot is értesíté a kebelrázó eseményről.

A holttest hanyat feküdt a földön, lábaival az ágy felé terülve, mely meg volt vetve, de mint látszott, legfőlebb csak ülés által volt megérintve.

Egy kisüttött pisztoly a gróf lábainál hevert; a párja töltetlenül a közelben álló asztalkára volt téve, a hol egy félig felt theás csésze is találtatott. A halott arca még nem változott meg, vonásai férfias nyugalmat és szelidséget fejezének ki, csak sötét szemének páratlan fénye volt örökre elhomályosodva.

Vér igen kevés folyt el s fehérneműje csak a szív fölött nyíló seb körül lón megfestve, a lövésnek bal kézzel kellett történni; a jobb kéz nagyujja a derék szíj alá volt öltve. Az ágy melletti asztalkán a „Magyarország alaptörvénye“ című könyv feküdt.

Sirassuk meg őt, a kinek, ha köztünk marad, csak egy szava is elég lett volna az elhatározó perczben, hogy milliók kövessék azon uton, melyet kimutatandott.

A képviselőház ülése május 8-kán.

A gyűlés kezdete előtt egy végzetes és megdöbbentő hír terjedt el a képviselők és a rendkívüli számmal egybegyűlt közönség között, de minthogy e hír több felől élénk czáfolattal találkozott, mindenki feszült figyelemmel várta az ülés megnyitását, és az elnök megnyitó szavait. Végre megtörtént az is. A ház tisztelt elnöke elfoglaltá helyét, de elszomorodott arczán, s könnyező szemében ki volt fejezve a hiobposta, s a ház, s fulladásig tömött karzatok, visszafojtott lélekzettel hallgatának, mert most az elnöki csengettyű megszólalt, s az elnök zokogó hangon e szavakat intézé a házhoz:

Elnök. Tisztelt ház! Szerencsétlen az elnöki állásom; mert nagy veszteségeket és fájdalmakat vagyok gyakran kénytelen e helyről hirdetni. (Csend és mély megilletődés). Az éjjel, mind-

nyájunk által tisztelt és szeretett hazánk fia, s követársunk, gr. **Teleki László**, meghalálozott. (Általános nagy megindulás). Látom a fájdalmat, mely mindnyájunk keblében van; azért most, midőn egy nagyszerű tanácskozással állunk szemközt, mindenek előtt azon kérdést kívánom intézni a tisztelt házhoz, vajjon a napirendre kitűzött tanácskozás felvételék-e, vagy nem? (Általános felkiáltás: nem lehet!)

Deák Ferencz. Nem keresek szavakat fájdalomnak, hanem egyszerűen bevallom, hogy én nem vagyok azon kedélyállapotban, hogy ezen súlyos csapás után, bármely tanácskozásban részt vehessek. A haza vesztésén kívül, én még egy fiatalkori, hű s régi barátot vesztettem el az elhunytban. Én óhajtottam volna a tanácskozás kezdetén a fönn forgó fontos tárgyra nézve felszólalni. De igen nagyon kérem a tisztelt házat, ily fontos tárgyhoz több kedélynyugalom kell. A fájdalom első rohama alatt lehetetlen tanácskozni. Engedje meg tehát a ház, hogy azon kérelmet terjesszem elő, miszerint legalább hétfőig halasztanók el a tanácskozást, mind a fájdalom miatt, mind azért, mert időnkét a temetési szertartások igénybe veszik, s mert tanácskozni lehetetlen (köz-helyeslés).

Elnök. A tisztelt ház megegyezésével tehát az ülés most eloszlatatik; egyszersmind bátor vagyok a tisztelt képviselő urakat ide délutáni 5 órára magán tanácskozmányra fölkérni.

Az ülés tehát eloszlott. A legfontosabb kérdésnek megvitatása elmaradt, mert az egyik párt bevallott vezére, a köztisztletű hazafi, kinek halála hírére nemcsak a karzaton helyet foglalt honleányok, de a képviselők soraiban számos erős férfi is szabad folyást engedett könnyeinek: nincs többé. Halála ugy jött, mint villámcsapás felhőtlen égből, rögtön és váratlanul. — Béke poraira!

— A nemzet nagy halottja, gróf **Teleki László** temetése ügyében a képviselőház ma délután 5 órakor értekezletet tartván, ott elhatározott: hogy a gróf Teleki család kerestessék meg az iránt, hogy a nemzet nagy fiát a nemzet épületében, a muzeumban engedje pénteken délig ki-terítettetni; továbbá a temetési előkészületek rendezésére egy bizottmány neveztetett ki. A temetés pénteken délután 4 órakor fog véghez menni, a mikor is a képviselőház a dicsőült testet az indoházig fogja kikísérni, honnan azt Szirákra, a Teleki család temetkezési helyére, egy kinevezett küldöttség kísérendi ki. A dicsőült földi maradványa, szinte a képviselőház határozatából, be fog halzamosztatni, hogy örök életű szellemével együtt megmentessék az enyészettől.

— A megdöbbentő hír vételével Pesten (máj. 8-án) majd minden épületre gyászlobogók lőnek kitűzve. A kávéházakban a tekeasztalokat beborították: siri csend s fájdalom foglalta el a zaj és vígág tanyáit. Az elhunyt arczképe műkirakatokban mindenütt látható lón. A magyar színházak nem tartottak előadást. A nép reggeltől estig nagy csoportokban hullámzott: az arczokon kérdés, a kedélyeken levertség. A gyászszemély száz meg száz versióban kerengett az ajkakon. Az ifjúság általános gyászt rendelt. A nagy halott hült tetemeit éjjel nappal 15 kados ifjú őrzé. — A gyászshir városunkra is leverőleg hatott. A megrendítő hírre (máj. 8-kán) színházunk zárva maradt. Főbb utazáink majd minden épületeiről gyászlobogók lengenek. A férfiak fővőgen gyászfátyol. Ténnap délből a nagy honfírt csaknem minden toronyban megkondultak a harangok; mialatt az ifjúság a tanácsház előtt gyászdalokat énekelt, a Hymnuszszal fejezvéen be.

Gróf Batthyányi Lajos özvegyének válasza.

Belső-Szolnok megye közönségének részvét és hódolati nyilatkozata.

Mélyen tisztelt megyei közönség!

Alig vagyok képes a legfelsőbb megilletődés és megindulás érzetéből némileg kibontakozni, hogy a mélyen tisztelt megyei közönségnek folyó évi ápril hó 24-kén hozzám intézett páratlan becsü soraira illőleg válaszolhassak, s hálás köszönetemet nyilváníthassam.

Igen, Önöknek ép oly rendíthetetlen hazafias érzelmeket, mint a nem érdemelt szerencsétlenség iránt buzgó részvétet lehellő sorok miként is ne illették volna lelkem legdrágább hurjait? Oly tiszta gyöngyök nekem azok, melyek a legszeplősebb és legmélyebb érzelmengerből merültek föl, hogy ama roppant esapásért, mely 12 évvel ezelőtt engem, családom s — fájdalom! a hazát is az erőszakos önkény uralma alatt kegyetlenül sújtá, nem mondom kárpótásul — mert e veszteség kipótolhatatlan — hanem méltó vigasztul s enyhítő malasztul szolgáljanak. Ereklve gyanánt fogom megőrizni Önök drága sorait, hogy egykor gyermekeim lelkében azoknak olvasása által annál erősb gyökereket verjen azon általam szíveikbe csepegtetett meggyőződés, mikép a hazáért, annak szent ügyéért, törvényes jogaiért, jölléteért küzdeni s ha kell vagyont — életet — mindent föláldozni nemcsak kötelesség, hanem öröm is és dícsőség; mert ha e nemes küzdelemben elbuknánk, az ily vértanúságot megdicsőítő egy egész nemzet elismerése, részvéte és örök tisztelete.

Annál inkább megalapozta a haza jövőjeért aggódó lelket Önök részvét-nyilatkozata, mert az nem annyira csekély személyemet, kinek érdemei nincsenek, mint azon szent ügyet, melyért boldogult férjem áldozatként elvérzett, illetve — újabb tanúbizonyságul szolgál: mikép Erdély bérczei között is magasban lobog a közös haza szeretetének lángja; mi egyszersmind kezeséget nyújt az iránt, hogy a mindnyájunktól oly hön óhajtott egyesülés minden árny és rosakaratu cselszövény daczára is előbb utóbb létrejövend.

Fogadja tehát a mélyen tisztelt megyei közönség legforróbb hálát, köszönetemet s hódolatomat, és legyen meggyőződve, miszerint mindazon szenvedésekért, melyek által az ég kifürkészhetlen rendeléséből meglátogatattam, egyedül és legfőbb kárpótlást mind én, mind gyermekeim, csak abban találhatunk, ha imádott hazánk önállósága, tölve s boldogságra rendületlenül megalapítva leendnek.

Fogadja ismételve a mélyen tisztelt megyei közönség tisztelem s hódolatom kifejezését.

Dákán, május hó 4. 1861.

Batthyány Lajos özvegye.

Besztercze, máj. 3. Az orátor megválasztása után, kit három évre választ a 100 tagu választó polgárság a comes által candidát háromból, mely szép állásra a mint tegnap iram Lang ügyvéd választott el; a senatorok választásához fogtak. Stábriger polgármester, Poock Samu városi tanácsos, mint 1848-diki senatorok foglalták el helyeiket. Aztán a gróf által kijelölt 3 egyénből, a senatorok választása a 100 tagu városi választmány által megtörtént e szerint: Smiedt Ferencz, Klein Károly, Láni Gotfrid, Kroner Károly (4-kiszer candidáltatván) Lebkichner Gottlieb, Wittstock Károly és Dekáni Károly.

Ma a megválasztott senatorokból, előbb a senatori állását megköszönt Kroner K. helyett Flugel Frigyes megválasztatván, — hozzá fogtak a 3 cardinalis hivatal megválasztásához. De itt megjegyzendőnek vélem, hogy e választáshoz járul 46 választó polgár a 100-ból, kiknek a betett urnából nevéik véletlenre renddel kihúznak, és 46 vidéki választópolgár, kiket helységenként kettejével küld be a 23 helység. Es ezek is a senatorokból harmasával candidáltak a gróf által. A választás megtörtént, Stábriger Dániel az eddigi volt polgármester 72 szavazattal vidéki főbíró lett, mi a tanácsház ablakából lekialtatván, a piacon eredményt leső népcsoportokat által fogadtattott, s ez általános öröm taraczkok durrogásaival viszhangoztatott élénkebbé, — mi ha bárki más lesz a főbíró — elmarad. Vidékiből gróf Smiedt, városiból Lani senator. A városházán és a Finzgraff (Kossuth) Jánosén ott leng folyást az unió lobogó. A szász gróf ő mlga reggel indul Kolozsvárra, magát a főkörmánynál bemutatni, — s onnan Megyesre a szervezést bevégezni a szász földön.

Hanem mivel minden tanácskozmány zártkörű, a tegnapi nap történt eseményei egyikét csak most sorolhatom fel. Tegnap a választás megkezdése előtt Lang ügyvéd egy indítvánnyal járult elő, miszerint kívánta, hogy a mostani választások tevődjenek csak ideiglenesen; a korszelleme kívánván, hogy a regulativum punctumok köre, melynél fogva a vidéki helységeknek is parancsoló senatorok csak a városi, s csak a 100 tagu választópolgárság által választanak, terjesztessék ki szélesebb alapra a legközelebből összehívandó szász nemzeti közgyűlés útján. Erre comes ő mlga azon nyilatkozatot tette, hogy ezen eljárás törvényellenes lenne még akkor is, ha a communitás elhatározná, miután azt előbb a tanácsnak is elfogadni kellene. Ez állítás ellenében Weisz ügyvéd pártolván az indítványt, kinyilatkoztatja, hogy jelenleg csak két törvényesen választott senator van, s azoknak is egyike beteg levén, csak egyik ül a zöld asztal mellett, de ha a másik itt lenne is, még sincs ki a szükséges 3 szám, a mely törvényszerű jogerősen határozatot hozhasson. Az itt levő tanácsosról pedig fölteszi a szerénységet, hogy miután a communitás minden jelen levő tagjai hallgatás által pártolják az indítványt, s miután a regulativum punctumok szerint még azon esetben is ha a tanács és választmány határozata közt szakadás történne a grófnak van elhatározott szavazata, — kéri az indítványt mint határozatot vagy elfogadni vagy elutasítani, a communitásnak joga levén a nem tetszett határozat ellen felsőbb helyre is folyamodhatni. A gróf ur itt kimondja, hogy ezen határozatot nem fogadhatja el, sőt reméli, hogy felsőbb helyen se fog helyeseltetni, mint törvényellenes. Erre Wagner ideiglenes comesi titkár eddig cs. kir. törvényszéki tanácsos állt fel és elmondta, hogy ő felségétől is úgy volt

elrendelve, hogy csak ideiglenesen választassanak a szász-földi hivatalnokok, de comes ő mlga kérésére megnyerte ő felségétől, hogy a regulativum punctumok szerint állandólag s így a senatorok életösszigal választassanak a városi választmányok által. És szóló nem hiszi, hogy e szép jogát a beszttercei communitás feladja. Budaker, s Hoffgraf pártolják az indítványt. De comes az indítványt pártolókak fellálasra szólítja fel. És minthogy az indítvány pártolói csak 8-an állottak fel, a többiek mind ilve maradtak s nehányan a régi mellett maradást mondják ki, s így az indítvány megbukott. A mai ülésre a vidéki helységek összesen szinte ily értelmű kérelvével járultak elő, kérvén, hogy a főbirtiztek ma csak ideiglenesen választassanak, míg alkalom nyílik rá, hogy az 1805-beli regulativum punctumok létre jötte előtt volt szabad választási jog törvényes uton visszahelyeztethessék; melynél fogva méltányos arányban minden tiszteik választásában résztvehesse. A comes erre is azt felelte mit a tegnapi indítványra felelt volt, s mit már főnebb eladunk. A kérelemből foglalt indítványt pártolja Hoffgraf, s kimondja, hogy azt elvetni már csak azért se lehet, mert különben ha széles alapra fektetett választói törvény hozatik is, annak jótékonyását csak akkor élvezhetné a 23 helység polgársága, midőn a most életösszigal választott senatorok kihaldolnának. De bámulatra ekkor az indítványt tegnap pártolt Budaker azt mondja: hogy jöllehet tegnap az indítvány mellett voltam, most véleményemet oda igazítom, hogy hagyjuk el e tárgyat, hiszem úgy is a cardinalis hivatalok, melyeket ma vagyunk betöltendő, — ideiglenesek, csak két évre levén választva. Szónok felejté, hogy a választás mindig a senatorokból jelöltetett ki, kell hogy megtörténjen! Erre comes ő mlga kinyilatkoztatá, hogy a kérelvéből foglalt indítványt igényeit némileg helyeseknek tekintti, s reméli, hogy a szász nemzeti törvényhozás azokat tekintetbe veendi. És ezzel felolvasta a kijelölést, s a vitaközt ketté vágta, — meg kell jegyeznem, hogy a communitásnak tagja nem lehet s így hivatalnok se, kinek nincs a városba háza, habár a határon házakat erő fekvő birtoka van is. Cserhalomtáji.

Alsó-fejérmegye. N. Enyed, ápr. 30-án. Folyó év ápr. 25-én megkezdett előleges értekezlet második napját folyó hó 26-kát mindenki feszült figyelemmel várta, hogy a románok azon nap délutáni értekezletei érsek ő ex. jánál mi eredményhez vezetnek, a mikor is 26-kán 10 óra tájt főispán ur a tanácskozást megnyitá. Súlyt érsek emelt szót magyar nyelven, melyben előadja azon részvevő fájalmát, hogy a magyar nemzettel a román nép elveiben egymáshoz simulni és egyeztetni nem tudott semmi áron, mert a román nép álhatalosan azon változatlan elve mellett harszolt: hogy a bizottmány csak is közgyűlésen egészítettetik ki, s a meglévő bizottmány tagjai, kik még 1848-ban választottak, köszönjenek és mondjanak le, a melyre az 1848-dik 16. és 17-ik törvényezikeket eléggé kívántak mindannyiszor föllovasni és megmagyarázni, de minden eredmény nélkül maradtak elveik mellett, azonban fölkeri érsek ő ex. a magyarokat, hogy miután ellenkező vélemény és nézetek fejlődtek ki a két nemzet között, azért ellenséges indulattal egymás arányában ne viseltessenek: mert a románok barátságos és testvéri szeretettel ragaszkodnak és viseltetnek a magyarokhoz, s egyszersmind megnyugtató és felhív mindenkit, hogy a románok ellenséges szándékkal és indulattal a magyarok aránt viseltetni nem fognak soha, de soha, és legyenek meggyőződve: hogy a mult idők gyászos eseményeit szeretné maga gyenge kezeivel egy 10 ól mélységi sirban eltemetni, és a feliben egy 10 ól magasságu halmot emelni, hogy úgy legyen eltemetve és feledve örökre, még a késő unokák se emlékezzenek meg azon idők gyászos történetére. — Ő ex. ezen megható és csak nem elérzékenyülésre ható beszédre, hosszasan tartó élen kiáltást tört ki a teremben. Ezen beszéd után felszóllalt balázsfalvi kanonok mlgs. Papfalvi ur (ki 1849-ben Hunyadmegyében Hátszeg városa részéről országos képviselőnek volt választva, mint az uniónak pártolója s képviselője Budapestben) román nyelven egy hosszas beszédében kívánta fölfejteti a jogegyenlőséget a nemzetek közt, az egyetértést és a nemzetek egymás közti kibékülését, mert csak úgy lehetünk erősek és nagyok ha összetartók és békében élők leszünk, melynek tanúságul a 12 évi siralmas rendszer hozta fel, említette beszédében, a román nemzetnek nemzetiisége ismertessék és mondassék ki törvényesen, és hogy egy új erdélyországi gyűlés legyen, melyen az unió újból tárgyalassék és román nemzet mint nemzet vették be a három nemzetek mellé negyediknek, (csudálatos véleménykülönbséget fejt ki most a tiszt. kanonok ur, hiszen 1849-ben nem erőszakkal, csendőrökkel vitték fel a pesti org. gyűlésre mint követet, hiszen akkor mint szabadság bajnoka előre ment és tüntette ki magát), mely hosszas beszéd után jeles fiatal szónokunk, néhai édes atyja méltó utóda b. Kémény Gábor ur terjedelmesen és élénken fejtegeté, hogy a jogegyenlőségben, minden nemzeteknek ki van mondva az egyformaság, melyen változtatni csak országgyűlés tehet, de a törvénytől eltávolzni és a törvényt megszegni, mely egyedül biztos alapja alkotmányos életünknek, bűn és hibája volna; a magyar nemzet valamint eddig egy most jelenben is bizalommal nyújtja barátságos jobbát a románoknak, és ezek még is bizalmatlanságot mutatnak és tesznek minden lépten a magyarok irányában, s valóban csudálkozik, hogy a román nemzet a törvénynek egyik pontját elfogadja, a mi neki hasznos és üdvös, a másit pedig megsemmisíteni kívánja, a mely tán nekik nem tetszik sat. Ezután b. Kémény István megköszöntö s üdvözölte érsek ő excellenciáját, hogy a magyar véleményhez simuló és közelítő nézeteit a többi román értelmiséggel szembe kimondta, élen soká küzünk ez alkotmányos téren, hosszasan élen kiáltás. Felállván ekkor érsek ő excell. tudatá, hogy nekie elkelletik mennie, mivel holnapután palma vasárnap, és az innepek is közel vannak; tehát tovább a megyei gyűlésen nem maradhat, hanem főispán ő mlga bölcs belátására bizza az egész ügy elrendezését, az ideiglenes tisztek kinevezését is, tudja és hiszi, hogy igazságos eljárásával a román nép is meg lesz elégedve, s így a románok eltávolztak a gyűléstől ő ex. clával együtt, s határozattal lett, hogy az

1848-dik évi választott bizottmány egészítettessék ki, mire a románok 60 személy által aláírt protestatit adtak be; más nap folyó hó 27-kén főispán ő mlga megnyitván a bizottmányi gyűlést nyilváníta: hogy miután a kiegészített bizottmány tagjai nagyobb része eltávozott, az esküt le nem teheti, hanem a kiegészített bizottmány mentől előbb összehívja és akkor az esküt le fogja tenni, főjegyzőt Gyarmati Sámuel és főjegyzőt Veres Bálint urakat ajánlja, mint a tanácskozás elkerülhetetlen és szükséges egyénjeit, ezután főjegyző Gy. S. ur a választott és kiegészített bizottmány névsorát felolvassa, mely mintegy 400 értelmi tagból áll, magyar és románokból, ekkor főhozáott, hogy nagy hazánkfiát gr. Teleki Lászlót a bizottmányi gyűlés, mint tagját, tisztelő levele által találja meg, élen kiáltásokkal fogadtatott. Harmad napon a kiegészített bizottmány névsora felolvasatott; benne van minden kipuhathatott román képes-ség. Felmerül, hogy a nagy számú bizottmányi tagok egybehívása csak időt igényel s a cs. hivataloktól az átvételnek még ápril hóban meg kell kezdődni: indítványoztatott, hogy a főispán helyettesítse a megyei tiszteket és a közigazgatást léptesse életbe, mely indítvány elfogadtatott.

Udvarhelyszék felszólítása a Királyhágón

innen törvényhatóságokhoz. — Kedves barátaink és atyánkfiai! Szentgyörgy hó 25-kén tartott üggyűlésben azon indítvány merült fel, miszerint mi ezen anya széksékek közönsége azon tért, melyet nekünk az 1847/8-dik évi pozsoni és 1848-ki kolozsvári országgyűléseken hozott és még most is élő törvényes korutás királyunk V. Ferdinánd ő felsége által szentesített törvényezikekkel nemcsak engedtek, hanem ki is szabtak — foglaljuk el s ezeknek szellemében képviselőinket ne csak megválasszuk, hanem egy ez anyaszékek a pesti országgyűléshez általuk benyújtandó felirata mellett, melyet ezennel másolatilag ide mellékelve tisztelettel küldünk is — utasítsuk oda, hogy rögtön Pestre indulván, ottan — a min nem kételkedünk — ha az összegyűlt honatyák által elfogadtatnak — törvényjelölte helyeket, mint székeink képviselői — foglalják el. Ellenben pedig mitködjének oda, hogy a törvénynek szava ne csak írott malaszt legyen, hanem az mielőbb megtestesítettessék és így az egész erdélyi terület meghivatván az országgyűlés törvényesen egészítettessék ki.

Mely indítvány közlekedéssel fogadtatván ez anyaszék részéről, mint annak üggyűlési jegyzőkönyve 8-dik pontja tanúsítja, képviselőnek egyhangú közfelkiáltás útján id. gr. Bethlen János és Horváth János atyánkfiai a fen-nebbi értelembe közakarattal el is választattak.

Mely eljárásról üggyűlésünknek, midőn kedves barátaink és atyánkfiai hazafi indultat értesítjük, egyszersmind azon öszinte bizodalmas kérésünkkel járunk önökhöz; miszerint törvényes példánkat követvén, a Pesten jelenleg üggyűlve lévő országgyűlésre törvényhatóságunkból is a mentől sietőbben megválasztandó képviselőket hasonló értelembe és utasítással kiküldeni, és így a haza boldogítása végett a törvényes ut megfartásával tett lépéseinkben minket tettelesen is támogatni: ismerjük elmulasztathatatlán hazafiai kötelességünknek.

S midőn mi hasonló eljárásunkról nem kételkedünk, egyuttal testvéri rokon indultat vezéreltetve tudatjuk, hogy a felséges uralkodóhoz is hasonló szellemben feliratot intéztünk.

Kik egyébiránt hazafi tiszta kebelből eredő üdvözlé-tünk mellett vagyunk kedves barátaink és atyánkfiaink Sz. Udvarhelyen, ápril 26., 1861. Atyafi szolgál.

Sepsi-Szt-György, május 4-kén, 1861. — A „Kolozsvári Közlöny“ i. évi 68-dik számában ápril 22-ről Árkosról tett tudósításban különösen bizonyos zászlókról lévén szó, minthogy levelező nem a legpontosabban volt értesítve, szabadjon e közlemény ide vonatkozó részét a valóhoz képest következőleg olvastatnom:

Sepsi-Szt-György városának értelmisége megtudván, hogy gróf Kálnoki Dénes ur van Háromszékre id. főkirálybírónak kinevezve, értekezletet tartott s a főkirálybíró ur elfogadására vonatkozólag egyebek között azt is meghatározta, hogy a város részéről egy zászlót állít ki „Magyarország czimerével, 1848 és Sepsi-Szt-György városa“ felirattal, és ennek elkészítésére helybeli birtokos mlgs Daczó Jánosné Pálfi Berta urasszonyt kérvén meg, a tisztelt aszszonyság nemcsak hogy elvállalta, sőt azt drágán fölleskítve ajándékba adta a városnak.

Ajándékba készített egyet kereskedő Bogdán András ur nöje Kain Mária asszonyság a szt-györgyi kereskedő társaságnak. Csináltatott új zászlót a jelen alkalomra két helybeli czéb, és ezen kilenc zászló egész innepélyességgel apr. 21 kén délután a tanácsház előtt téren, a közpiacon, a helybeli hítfelvezetők papjai által, szerfelett nagy néptömeg jelenlétében alkalmasszerűleg mondott igen érdekes beszédek „Isten áldd meg a magyart“ és „Hazádnak rendületlenül“ nemzeti dalaink szívmelő éneklése és zene s ágyu durrogás közt szenteltettek fel.

Készítettett báró Szentkereszti Zsigmond gróf Haller Anna urasszony is egy díszes zászlót Háromszék részére, de ez külön, ápril 22-dikén a főkirálybíró ur elfogadására már begyűlt temérdek vidéki nép jelenlétében szenteltetett föl — és még sok, sok zászló volt itt amott, mindentűt is volt főképpen egy, melyet Kovács Emilia kisasszony tulajdon maga költségén csinált és szerelt fel, a s.-sz.-györgyi ifju ref. iskola számára, azonban ennek felszentelése máskorra halasztatott. Városunkra térve: Sepsi-Szt-György tanácsa is szervezte van. Ha nem úgy tűtött is ki a tisztújítás mint kívánták a 848-beli elvek feltétlen s mindig hű barátai; egyelőre nyugodtak vagyunk, azon reményben, hogy az alkotmányos élet varázserővel fog hatni a korlátlan uralom alatt netalan ingadozókat helyrehozására és így alkotmányozva, szervezte s alkotmányos érzéssel eltelve mentünk id. főkirálybíró ur elébe ápril 22-dikén a város végén általunk emelt díszkapuig, s ott mlgs Daczó János ur polgártársunk szép szónoklata mellett örömmel fogadtuk a b. Szentkereszti Zsigmond ur vezérlete alatt volt lovas bande-

rium s igen sok háromszéki s brassói szekerek kíséretében érkezett főkirálybírákat, különösen gyönyörködve a szentgyörgyi kereskedő segédek s miveltebb ifjakból mlgs Zethal Ferencz ifju ur vezérlete alatt alakult, kitűnő s egészen beutalt lovakkal, a főkirálybíró ur kocsiját követve, a környező kisvárosok, mind tiszta egyforma betyáros öltönyt, mind betanult illedékes magaviseletet illetőleg.

Talán megmondta eddig valaki, hogy r. l. által említett „nemzeti színház” minták nem voltak egyebek, mint a „Honvéd-egylet” által kiosztott 40 darab apró, fél rőfnyi nemzeti színnel festett pálcikák; s ezek segítségével a háromszéki ögyűlés példátlan renddel volt megtartva, — erre nézve szolgáljon megjegyzéssel, miszerint: Háromszék, valamint mindig egy most is megfelelő látszik azon reménynek, mit a közbizalom ily nagymértékben mivelt, erős és nagyra törekvő hazafi érzelmei meggyőzték: 848 volt kiindulási és elérési kitértő célpont, — higgadt, szenvedélytelen törekvések s határozatok által segítették a közházat, a szeretet, egyenlőség s testvériség teréhez közeledni. Isten segítse ezután is.

D. József.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kolozsmegye bizottmánya folyó május hó tizenegyedikén gyűlést fog tartani, miről is főispán úr mlga megtalálása folytán ezennel minden érdekeltet előre értesítettnek.

— Az erdélyi muzeum részére f. évi ápril havában beérkezett adományok jegyzéke:

I. Könyvek s kéziratok: Bárd Orbán Balástól, Utazás keleten I. köt. Kolozsvár 1861. és 132 darab legnagyobb részben XVII-dik századi magyar és latin, s 16 darab cnyril betűkkel irt oláh oklevél. — Dózsa Elektől, Erdélyhoni jogtudomány Kolozsvár 1861. 3 köt. — B. Kemény Gabortól, Honegység Kolozsv. 1861. — Szilágyi Sándortól, Kis-Kun-Halas története Pest. 1861. — Perli Mihálytól, sajtószabadság Kolozsv. 1861. — Szabó Sámuelről magyar korona országainak rövid földrajza, M. Váráshely 1861. — Ajtai Mihálytól Robert, Atlas de la revol. franc. Paris 1835. — Sasku Károlytól a körnek-egyenletei Pest, 1860. és Illendőségtan 3-dik kiadás, Pest, 1861. — Rath Károlytól Győri tört. és régészeti füzetek, I. füzet. — Siebenb. Verein für Naturwissenschaften-tól Verhandlungen und Mittheilungen. Jahrg. 1860. — Oberländer Mártontól 3 köt. — Fleischmann Dávidtól egy hirdmény 1849-ből. — Sallai Istvántól Bethlen Istvántól Bethlen Gábor végrendeletének régi másolata. — Kolozs vármegyétől 2 felirat. — Kövárvidéke közönségétől felirat és körlevél 3 db. — Gáman Zsigmondtól 77 darab vegyes nyomdai apróság. — Buda Elektől 2 darab XV. századi oklevél.

II. Régiségek: K. Lányi Károlytól 3 darab régi sarkantyú, 3 darab régi réz sarló, 2 darab réz karika, 1 láncsahegy. — Gr. Mikos Benedektől 5 darab régi bankjegy.

III. Gr. Mikos Benedektől 1 arany, 2 aranyozott réz, 23 ezüst, 45 réz vegyes érem. — Buda Elektől 2 ezüst, 6 réz római érem.

Közl: Szabó Károly könyvtárnok s a régiség- és éremtár ideiglenes őre.

— Az első magyar általános biztosító társaság 1860-iki üzlete. Évi nagygyűlést május 2-dikán tartá, az igazgatóság jelentéséből következőket vesszük át: Midőn tények és számok beszélnek: fölösleges sok szavát használni annak kimutatására, hogy ez intézet folytonosan haladó virágzásnak örvend. Mert nemcsak, hogy a nemzet rokonszenvére, melynek sugaraiban ekkor melegekedtünk, hanem is bizva számítunk, hanem egyszersmind meg lehetünk győződve, hogy az alkotmányos hatóságok — melyek részéről a részvételnek s pártoltságának számos példával már is hálásan dicsekedtünk — intézetünket tetteles, fogadatos pártolással fogják szerencsésíteni, s különösen a károk tisztába hozása s a visszaélések megállításánál azon erőfeszítést, buzgó segédhatást nyújtani, mely az ohajtott siker elérésére lényeges és nélkülözhetetlen feltétel; — s meg lehetünk győződve az eddigi tapasztalások után arról is, hogy társaságunk hiteles s ezzel arányban álló tődvös hatása Magyarországon határain túl is mindinkább terjed és megszilárdul. — Tények és számokra hivatkozunk, ime azoknak hű előterjesztése:

1858-ban befolyt 82,909 kötvény után 1,252,125 ft, 09 kr. dij.
1859-ben „ 162,655 „ „ 2,437,841 „ 17 „ „
1860-ban „ 192,839 „ „ 2,733,355 „ 65 „ „
tehát, ha tüzetünk második évében az első évi eredmény körülbelül megkétszerezett: a legközelebb múlt 1860-diki harmadik üzletében a bevett díjak a második évből bevett díj jóval föltúlhaladják; a biztosított érték pedig az 1858-dikét majdnem háromszorosan haladta túl, s ugyanannyiszor nagyobb érték élvezte a biztosítás jótékonyását.
1858-ban 1131 káreset után fizettetett 282,232 ft. 32 kr. kárp.
1859-ben 3614 „ „ „ 821,813 „ 65 „ „
1860-ban 4489 „ „ „ 1,073,358 „ 90 „ „
és így ez évben ismét sokkal nagyobb összeggel járult társaságunk a kár és nyomor enyhítéséhez, nagyobb körre terjesztvén üdvös hatását. — Intézetünk közhasznú működése további bizonyítékaul felhozandónak véljük még azt is, hogy a lefolyt üzleti időszakban 1445 darab leszámított váltó 2,957,254 ft. 45 kr. erejéig terjedő értékének forgalma által támogattuk a kereskedelem, ipar és gazdaság ügyét. — Híven azon kezdettől fogva követett eljárásból, hogy számításaink alapja, bár a fényesebb osztalék rovására is, minél szilárdabb legyen: a függőben levő biztosítások fedezésére ez idén 1,686,664 ft. 70 krnyi nagy összeget tartottunk vissza. Az összes bevételből az üzleti költségeket, a viszonzbiztosítási díjakat, a jövedelmi adót, s a még függőben maradt biztosítások fedezésére visszatartott s fentebb kimutatott összeget levonván, tiszta nyeresémnyül 271,532 ft. 73 krnyi összeg maradt fenn, miből az alapszabály szerinti járulékok és tartalékok, összesen 48% levonván, tiszta nyeresémnyül a részvényeseknek 141,000 ft. vagyis egy-egy részvény után 47 ft. adathatik ki, több mint kétszerese az 1859-diki, már akkor is kielégítő osztaléknak. Pest, május 2-án, 1861.

— Múlt évi május 24-dikén Ferencz Józsi ko-

lozsvári ntitárius pap és tanárnak a legnagyobb magyar emléke ünneplésekor mondott könyörgése és ily című beszéde: gr. Széchenyi István, a nemzeti bölcs — közakarát, következtében a közbüzség filléreiből kinyomtatattatva, kedvelt lelkész ur a tiszta jóvedelemnek a kolozsvári nemzeti színháznál alapítandó drámaajutalom-tőke gyarapítására adását ígérte volt. Örömmel tudatjuk, hogy az eddig begyűlt 50 osztrák forint e lap szerkesztőségének a mai napon kézbesítettén, az innen a többi ily című adományokhoz a kisegítő pénztárba be is tétetett.

— A „Fortschritt”-ben ezt olvassuk: „Hogy az utóbbi időben remény támadt az iránt, miszerint a magyar mozgalom esendesebb menettől lesz, és hogy ama szenvedélyeket, melyek a kormányval való szakításra irányultak, most már engesztelékenyebb szellem váltá fel, erre igen befolyhatott a külföld megváltozott dispositioja is. A francia kormány viszonya a bécsihez jobbra változott. Kossuth- és Klapkától levelek érkeztek volna, melyek szerint Napoleon közremunkálására nem számíthatni, legalább nem a folyó évben.

— Fiume, május 6. A harmadik zágábi felszólításra, hogy Fiume 8 nap alatt küldjön követeket a horvát országgyűlésre, a mai congregatio tagadólág válaszolt.

* Legnagyobb közkedvességet kivívott fiatal írónk egyike Vadnai Károly szerkesztése mellett Emich Gusztáv nagy képes naptára jövő évre is megjelenik. Szépirodalmi rovatába Arany, Tompa, Jókai, Szász K. általában jobbnévű írókat fognak dolgozni. A költemények között Petőfinék néhány ismeretlen műve is leand; s legalább harmincz jeles képet hoz, köztük Palóczy L. gr. Teleki László, gr. Batyányi Arthurné, az 1849-ki hősök, Szemere Pál és Vahot S. arezképet, Garibaldi kiszállását stb. s egyebek közt adni fogja az alkotmányos tisztviselők, országgyűlési képviselők stb. névtárát. Előfizetési ára 1 ft, melyet csak alá kell írni.

* Fejes István egy kötet költeményre hirdet előfizetést. Tartalmát vegyes, lanti, leiró és elbeszélő költemények képzendik. Ára 1 ft 20 kr. Az előfizetési összegek Hódmezővásárhelyre szerzőhöz intézendők.

* Hirszerint a „Trombita” szerkesztését Kövér Lajos venné át, ki e lapba néhány érdekes cikket irt.

— A „P. Lloyd”-nak írják: A bécsi urak-házának egy része minap este a nemesi casinóban összejövén, nagy egyetértéssel végzésre emelte: erélyesen óvakodni minden, bármikép hangzó erőszakos rendszabályt Magyarországon irányában. „Ez jelszava — mond a „P. Lloyd” levelezője — azon hatalmas és befolyásos pártnak, melyhez maga az elnök, hg. Auersperg is tartozik, hogy oly következetes és jogszerűt cselekvő nemzet ellenében mint a magyar, kényszer nem alkalmazható.

— Pest, május 6. A „P. Ll.” írja, hogy szombat Bécshben minisztertanács volt, melyen a magyar ügyek jöttek szóba. Különböző jelekből az út ki, hogy Schmerling lovag saját győzelmétől megjédt. Így kell magyarázni a „Fortschritt” megjegyzését is, miszerint jelenleg az udv. cancellaria és a miniszterium közt semmi viszálly nincsen. A magyar államférfiak eddigi álláspontjától nem tájékoztak.

— B. Vay Miklós főkanckellár úr mlga tegnapelőtti roszul lett s ágyban fekszik. 5-én még irodájában dolgozott.

— Az „Oest. Ztg.” Plener pénzügyminiszternek Bruck özvegyéhez intézett levelét tartalmazza, melyben Bruck jellemének épsége s hivataloskodásának tisztasága bizonyítottatik.

— Az osztrák birod. tanács tagjai be akarván várni a magyar országgyűlés választási felirati vitáinak eredményét, a magukét e hét végére halasztották. Az alsóházban, mint a Ll. bécsi levelezője írja, Magyarországot illetőleg interpelláció van kinttve. E szerint kérdést tesznek a pénzügyminiszterhez: igaz-e, hogy a kormány az adó megtagadása miatt a máj. 1-én kisorolt magy. urbéri-papírokat, sem couponokat kifizetni nem akarja? Plener ezt tagadni fogja, de egyszersmind erős szavakkal fogja jellemezni a magyarok adómegtagadási eljárását.

* Szeretett Bolond Miskánck közelebbi számából a pesti es. kir. rendőrség egy képet kívenni kegyeskedvén, helyét a rebusz találgatók nagy fejtörésére egy sereg kisebb nagyobb kérdéssel foglalta el, mintegy mondani: Quousque tandem abutere...?

* A magyar Akadémia apr. 30-ki ülésében b. Podmaniczky Frigyes és Vámbéri Armin hv. tagok székkfogláló beszédek olvastattak fel. B. Podmaniczky a társadalmi regényről főleg a magyar társadalmi regény feladatáról, Vámbéri a török történeti irodalomról érkezett.

— A kis Napoleon herczeg már sem a legjobb indulttal viseltetik a németek iránt. Közlebről egy udvarbölgynek azt mondá, hogy a gonosz németek olyasmit terjesztenek róla, hogy ő vak, süket, néma, pedig abból nygvan semmi sem igaz.

Nyilvános köszönet. Alóltl főelemtanoda igazgatósága kedves kötelességet teljesít, midőn tekintetes Schütz József urnak, ki a főelemtanoda faskolája területét, a hásongardban Blöz István és Jakab András-féle gyümölcsösök közt fekvő, egy és fél fertály területi gyümölcsösével örök időre gyarapította, ezennel nyilvános köszönetet mond. Kolozsvárt, május 8-án 1861.

A helybeli rom. kath. főelemtanoda igazgatósága.

Nemzeti színház. — Május 8-án gróf Teleki László halála gyászshirére a színház zárva. 9-én „Kipfelhauser és családja” 2 felvonásban N. T. először (s azt hisszük) utóljára. E darab sajtóvizonyok miatt csak hosszas küzdelem után kerülhetett színpadra — e körülménynek tulajdonítható, hogy a színház tele lön. Maga a mű nem életrevaló. Iránya jó ugyan, de a régi rendszer s Lajtán tili testvéreihez szívvél lélekkel reagáló Kipfelhauser megmagyarosítására oly eszközök is használtatnak, minőkkel magyar ember ily célból sohasem élt. A magyar sohasem igyekezett senkire, annál kevésbbé a régi rendszer hűveire ruháját s nemzetiségét ráerőszakolni — innen mi nem is emléksztünk, hogy valaki csupán csak frakkja és magastejtü kalapjait megmacskazenteltetett volna — mint a hogy ez a darabban előfordul, hol a nép a magas kalapot utczáról utczára macskazentével kíséri. Jellemnek, motívumnak se hite se pora. Az előadási nyelv itt-ott nem magyaros — néhol kétértelmű kifejezések. Mindennek dacára a karzat jól mulatott.

POLITIKAI HIREK.

— A „Times” következőleg nyilatkozik az osztrák császár trónbeszédéről: Egy elszegényedett állam, megbolmolt birodalom és zugulódó nép uralkodója országának képviselőjéhez oly nyíltan és biztos hangon beszélt, mint valami erős, alkotmányos király tehette volna. Teljes reménytel tekintett a jövőbe s úgy tette magát, mintha a közel jövő nem töltene el nyugtalansággal. Pedig mostani állapota nagyon különbözik az előbbiektől. Most a veszély nem kívülről fenyeget. A birodalom nem gyengült meg Lombardia bukása által; éppen az elhibázott politika volt az, az ó reactionarius irányával, mi a birodalmat az örvény szélére hozta. Valjon van-e még elég idő, Ausztriát azon állapotra vinni vissza, mit neki minden angol szívből kíván: ez a kérdés. A fő nehézség a birodalom saját szerű összetételéből ered. Igaz, más államok is származtak különböző nemzetiségek összeolvastása által, pl. Francia- és Algországi, melyek 20 különböző államcskából szövődtek egybe. Mért ne lehetne e proecessust Ausztriában is ismételni? Elméletileg nem lehet kétségbe vonni lehetőségét, kár hogy a nehézségek számosabbak mint másol. Ugyanis az osztrák birodalom képződése oly sajátágosan történt, hogy a mag a tömegben kívül esett. A tulajdonképeni Ausztria legkisebb része az egésznek, mint akárki láthatja, ki a térképre egyet pillant. Az égitest kevésbbé látható, mint holdjai. A „birodalom valódi súlypontját Magyarországi képezi Pest fővárosával,” s ha a császár trónbeszédében azt mondta, hogy Magyarország kibékülése és képviseltetése még nem tény, ezzel elismerte, hogy az igazi munka most kezdődik. A birodalom-tanács Magyarországi képviselőit nélkül annyi, mint a brit parlament lenne Anglia követi nélkül. Mióta Austria a német cs. koronát elvesztette, a mellék tartományokra gyakorolt befolyásának vége. Mi következik e tényállásból? Bizonyára az, hogy a császár a „legerősebb helyzetet foglalja el, mindenek előtt mint magyar király lépjen fel és Magyarországot tegye a birodalom központjává.” Már a tartományok fele a súlyponthoz hajlik; a többi következik, és az egész forradalom nélkül ki lehetne vinni. Austria megerősödése csak Magyarországtól függ s bizony rossz dolga lenne a monarchának, ha a magyarok oly ilyalysak lennének, mint az olaszok, vagy lengyelek. Szerencsére azonban nem kívánnak egyebet, mint magyarok maradni, németekké nem lenni; nem kívánnak mást, mint jogszerű királyukat, ha ez német házból származik is. — Csak azt nem akarják, hogy a többi apró tartományok mintájára Bécsből kormányozzák őket központosító rendszer szerint. Kizárólag Magyarországról szölkünk, mert hisz e tengely körül forog az egész kérdés. Magyarországgal és — tegyük hozzá — Velencez nélkül: Ausztria meg van mentve. Magyarország nélkül és nyakában Velencez malomkövével „Ausztria további fennállása egyaránt lehetetlen.” A mit az osztrák császár beszélt és ígért, magába véve nagyon jó, csak az a kérdés, elfogadják-e a magyarok. Mert ez esetben megint hatalmas uralkodó lenne; míg Magyarországon nélkül Ausztria pusztán csak tartomány.

— London, május 6. Angol, Orosz- és Franciaország közbenjárásí-javaslat a holsteini ügyben, jó hallomás után Poroszország által visszautasított, azt benső német kérdésnek tartva.

— Nyugoti Európában mindinkább gyökeret kezd verni azon vélemény, hogy az olasz felszítet csak akkor lesz esendes és megelégedett, midőn Olaszország fővárosa Róma lesz. E nagy esemény, úgy látszik el van halasztva jelenleg; a kérdés az, hogy meddig? két versio kereng e tárgyban. Az egyik szerint Cavour gróf azon feleletet kapta volna Franciaország részéről, hogy sok ideig nem kell még olyasmire gondolni, némi vigasztalásul Victor Emanuel király új ezimerének elismerése ígértetvén meg nekie. A másik szerint ellenben az olasz- és franciaországi udvarok közt barátságosan megállapított rendszabályok nem szenvednének egyebet pusztá késedelemmel addig, míg a francia törvényhozás befejezi ülészakát, nehogy a reactionarius szellem, melyet ezen testületek nyilvánítanak, a kormánynak még több alkalmatlanságot okozzon. Ha aztán a nemzeti képviselő nem lesz többé együtt, a kormány mindjárt szabadabban mozoghat, s azon megátalkodott harccal szemközt, melyet a pápság ellene megkezdett, teljesen igazolva fogja érezni Rómát fedező hadainak visszahúzását.

— Belgrádból beérkeztek az első komoly hírek; írják t. i. ápril 30-ról a „Konstant. Korr.”-nek: „Az éj lefolyta alatt igen harezias alakot öltött magára a helyzet. Innen és Kragujeváczról ma szerb hadtestek rendelkeztek a bolgár határoakra sürgőstől. Okul hozafik föl, hogy a bolgár menekülteknek a törökök általi üldözése alkalmánál többszörös határsértések történtek, s hogy ezek következtében is már kikerülhetlen az összestűzés. Nem mulik el egy nap sem, melyben bolgárcsaládok, odahagyván ingatlan vagyontukat, a mozulmánok üldözése elől Szerbiába ne menekülnek. A helyzet igen válságos: mi egy részről a török a kivándorlást erőlyesen akadályozni törekszik, másrésztől Mihály hg. sem vonhatja meg pártfogását a menekültektől, ha csak magát nem akarná saját honfiai előtt tönkre tenni. A gyuanyag ennél fogva fölhalmozva s hogy a lángborító szikra sem fog soká magára várni, arról itt mindenki erősen meggyőződve van.

— New-yorkból május 2-dikán kelt levelek megerősítik, mikép az északi államok harazi vágya egész erejében fölébredt s egy igen véres polgárháborúra tarthatunk számot. Az ütletek minden ága pangásban. Virginia elszakadtával a déli rész másfél millió lakossal szaporodott, ebből félmilliónyi rabslzolga. Az aránylagos népességi viszonyok ezek: az elszakadt államok Virginiával együtt 6,600,000, s a többi rabállamok 5,800,000, összesen 12,400,000 lakost számlálnak; ellenben a szabad államok népességét 10,200,000-re teszik. A déli államok 44 százaléka rabslzolgákból állván, azokhoz képest az északi államok számára nagy előnyben vannak, míg a déli rész földirati viszonyai egy ellenséges hadsereg előnyomulásának rendkívüli nehézségeket gördítenek elibe. Az észak legtöbbet a maga tengeri tulsuljától s az ostromzárlat hatásától vár.

Ujabbak.

— Russel lord nyilatkozatát az alsóház maj. 3-iki ülésében a bécsi távsürgönyök ferdítve közölték s utánok lapunk is. Russel lord azt mondta, hogy ő oktoberi sürgönyében nem hivatkozott a nemzetiségekre, s az angol kormány bármennyire sajnálja is a lengyeleket, ügyekben még sem avatkoznék be a felettök uralkodó hatalmasságoknál. De Magyarországról halgatott az angol miniszter. — No már így higgyen az ember a németnek! felkiált a „M. O.”

— Turin, maj. 4. A piemonti hadügyminisztériumban rendkívüli tevékenység uralkodik; a hadsereg számára mindenféle hadszerek roppant készletekben szereztetnek be. E napokban 150,000 darab fegyver váratik, melyeket a kormány St. Etienneben rendelt meg.

— A „Sentinella Bresciana”-nak írják Páduából: April 27-én a modenai és toscanai hgek Páduába érkeztek. Miután a csapatok felett szemlét tartottak, tüzes beszédben kinyilatkoztatták, mikép maj. 8-án a Pón átmennek. (2)

A lengyel határokról jelentik: Varsóban az orosz husvét-ünnepek miatt a katonai intézkedéseket megerősítették. A székesegyház elébe ágyukat szegeztek. A polgári törvényszékek nyomozásai és elfogatások folyvást tartanak.

Bécsi börze, majus 8.

5% metalliques 67. 00. — Nemzeti kölcsön 78. 40. — Magyarországi urb. p. 67. 75. — Erdélyi 64. 50. — Bánsági, horvát, szlav. 66. 00. — Cs. arany 6. 84. — Ezüst 143. 50.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

NEMI HIVATALOS.

(136)

Jelentés.

(4—1)

E folyó év majus eleivel Erdélynek mint Magyarország kiegészítő részének alkotmányos törvényszékei újra életbe lépven, annál fogva mint 1848 előtti alkotmányos, és az elenyészett rendszer alatt is szolgált ügyvéd felajánlom ügyvédi szolgálatomat minden nemzetkülönbség nélkül mindenkinek, kinek itten Kolozsvárt a f. kir. kormányzéknel, a nemes megyénél és városnál peres s ehez hasonló ügye leend. Kolozsvárt, april 28. 1861. Nagy Leopold, hites ügyvéd.

Lakása: b. tordanteza, a seminariumban.

(128)

Figyelemre méltó építészeknek és építető uraknak.

(5 6)

Alólírtnak szerencséje van a t. építető uraknak és építészeknek jelenteni, hogy kereskedésében minden, az építéshez megkívántató szükségletek u. m. ablak- és ajtó-sarkok, tolózárak, bevéselt és fölverő zárok, réz, vas, üveg ajtó-nyomók, szóval minden ajtó és ablak-fölszerelő eszközök, a legnagyobb mennyiségben és különböző választékban — jutányos áron — kaphatók.

CSAPÓ SÁNDOR.

(127)

Birtok eladás.

(4—6)

Szödemezer helységében, Érmellék szomszédságában, egy 1,200 magyar holdból álló és tagosítás alatt lévő nemesi birtok: mely áll első osztályú szántó és kaszáló földekből, nevezetesen szőlőből s jövedelmes erdőből, köudvarházzal

gazdasági épületekkel, vendégfogadóval és két szárazmalommal ellátva, szabad kézből örökáron e adó. Értekezhetni személyesen alólírt tulajdonosnál, vagy bérmentes levélben per Tasnád Szödemezer.

Novák Gusztáv,
birtokos.

(1—3)

Figyelmeztetés a szülőknek

Sajtó alatt van és mentőlelebb meg fog jelenni nálam:

NÖVENDEK IFJUSÁG IMAKÖNYVE

HYMNUSZOKKAL.

Hitben megerősödött protestáns fiúk és leányok számára

írta
MEDGYES LAJOS.

Szerző jelen műve által vallásos irodalmunkban eddig még bé nem töltött hézagot pótol, s neve ismertebb, mintsem bővebben ajánlanunk kellene.

STEIN JÁNOS, könyvtáros és kiadó.

Ugyanott kapható:

PÉTERFI SÁNDOR

köznép előtt tartott

EGYHÁZI SZ. BESZÉDEK

HARMADIK FÜZETE.

Ára 1 forint. A három füzet együtt 3 ujforint.

Gr. Teleki László arczképe.

Ára 1 ujforint.

A jelenkor férfiai

arczképekben és rövid életrajzokkal.

I-ső füzet: Garibaldi József, élethű arczképével. Nagy félív. Ára 50 kr.

Erdélyhoni jogtudomány.

Írta DÓZSA ELEK, jogtudor.

Első könyv: Erdélyhoni közjogtan. Második könyv: Magyar magánjogtan. Harmadik könyv: Magyar pertan.

A három kötet ára 6 frt o. é.

Vidéki megrendelések azonnal a legpontosabban teljesítetnek.

BIRÓI PARANCSONK

magyar példányokkal.

Alkalmos kézikönyv bírák, ügyvédek és perlekedők számára.

Készíté Bovankovits József jogtanár és hites ügyvéd. Második kiadás 1 frt.

A magyar váltójog.

Magyarázta Császár Ferencz kir. váltó-feltörvényszéki bíró.

Második kiadás. Ára 1 frt.

Erdélyi diéták végzéseinek

nyomdokai és a Compilata Constitutio után kelt articulusok kivonatja.

Egybeszedte G. L. 3 kötet. Ára 3 frt.

Erdélyország nagyfejedelemségének

ujabb országgyűlési végzése

(Articuli novellares diaetales)

1744—1811

magyarosította s egy vezetékekkel s némely külön jegyzetekkel világosította

dálnoki Incze József. Ára 2 frt 50 kr., kötte 3 frt.

Magyarország alaptörvényei

közjogi fejtegetésekkel és fölvilágosításokkal

Írta egy Jurista. Ára 1 frt.

E L E M E N T A

juris prudentiae hungaricae

per Alexium Kövy; ára 3 forint.

EGY NÉVTELEN (KLAPKA) INDULÓ.

Zongorára szerzé Egressi Béni.

Ára 36 kr.

II-ik Rákóczy Ferencz

emlékirata a magyar hadjáratról 1703—1711.

Kiadja RÁTH KÁROLY. Ára 2 frt.

Urvári Lajos

BABÉRLEVELEK.

TÖRTÉNETI BESZÉLYFÜZÉR.

I-ső kötet: Garibaldi harcrai. Ára 75 kr.

Albumok

különböző alakban és nagyságban

photografiai kis képekhez

3 forinttól 12 forintig.